

12

EMLÉKE

az 1849-dik Mártius 15-kén

a' szarvasi

**honvédelmi egyletben tartott
nemzeti ünnepélynek.**

Program

Dňa 15-ho Marciusa Mese 1849-ho

položeni

od Sarvašteg

wlastensko-obrannej Společnosti.

Szarvason,

Réthy Lipót nyomdájában.

1849.

A' szarvasi honvédelmi egyesület története.

„Kossúth hírlap“ 70-dik számában 1848-dik év September 20-kán Kossúth Lajos Honunk nemtöje által fel valának híva minden hűkeblű honfiak, állannának össze „Honvédelmi egyesületekbe“, minthogy a' Nemzet csak egyesülés és együtttartás által mentheti meg önállóságát és megmaradását.

Szarvason még az nap megindított az aláírási ív, mellyen e' felhívás a' közönség tudomásra jutott, 's a' tagok száma nőttön nőtt. Megalakulván, választott első és másod elnököt és kilencz előadót, az elnökök kötelessége lévén arról gondoskodni, hogy vasárnap délutáni órákban történjenek felolvasások a' lapokból és magyarázatok, s olly értekezések, mellyek által a' nép a' hon ügyeiről és állapotjáról hiteles tudósítást és kellő felvilágosítást nyerjen, és a' Hon ügye iránt fellelkessedjék; az előadók pedig eme teendőket 's felolvasandókat magok közt felosszák.

A' közbizalom első elnökségre emelte Jancsovics Istvánt, másodelnökségre Delhy Jánost; előadókká pedig Placszó István, Brutkovszky György, Leszich Dániel, Kollár János, Chovan Soma, Sípos Gábor, Balthazar István, Molitorisz Ádolf, és Melis Györgyöt.

A' nép nagyban vön részt az értekezésekben és tettelesen lelkesült. Nem kelle a' népnek csak a' tényeket adni elő meztelenül, és a' következtetéseket ő maga húzta magának.

A' részvét később oly nagy lett, hogy a' gyülekezési teremben nem vala hely a' hallgatók számára: mire nézve a' felolvasások két iskolában tartattak.

A' szarvasi Casinó szives lévén átengedni újságlapjait használatra az egyesületnek, egyedül a „Prjatel ludu“ című czélszerű lap hordatott elébb 4 aztán 8 példányban, de melly a' Pesti catastropha által megszünt egy ideig járni, mi sajnós.

Hogy pedig az illy újságlapokat is jártathassa az Egylet, elhatározá, hogy minden egyes tag fizessen egy évre 10 kr. az az tíz pengő krajczárt a' közpénztárba, mellynek kezelése az elnökre bízott.

Közeledvén Mártius 15-ke Nemzeti átalakulásunk évfordulati napja, helyén látta az elnök e' napot melly a' szabadság napja szinte megülni, és czélszerű felolvasások által megemlékíteni.

És ama nap csakugyan megis ünnepeltetett az egylet által, e' következő módon:

Az elnök megnyitván rövid beszéddel az ünnepelet, kijelentette, mikép ha valamelly testületnek, bizomnyára ennek illik, hogy eme nevezetes napot megtartsa, miután épen egyletünk a' serdülő szabadságnak kifolyása és gyermeke. Ezután felszólítá az egylet egyik tagját Ballaghy (Bloch) tanár urat, kiis e' következőkben lelkesen nyilatkozott.

Nemzeti nagy eseményeknek emlékezete olyan mint a tavaszi nap: a tél zsibbasztó kérgét elenyésztí s új életnek támasztja csiráit.

Ma évfordulati napja a magyar nép szabadságának. A nép, melly három század óta némán ült szabadsága sírján, ma esztendeje újra felszólalt és szava olyan volt, mint az isten menydörgése: a gonoszok és gyávák rémültek, a lelkesek örültek a magasztos jeletnek.

Mi büszkén emlékezhetünk vissza ama napra, mi, kik mindnyájan itt a nép fiai vagyunk; mert a mit akkor a lelkesedés első fellobbanásában valánk, azért azóta vérünkkel, vagyonunkkal áldoztunk.

Sokan mentünk azóta keresztül. Taval a martiusi napokban a hatalom osztatlan a népek kezében volt; akkor a zsarnokság a népfelség előtt meghunyászkodván, az örök igazságot vevé szentségtelen ajkíra s azt mondá: legyen meg az isten akaratja a földön; legyen meg a népnek a mi a népé és a császárnak a mi a császáré. És a nép hive a csábító szónak, mert hit a jámbornak tulajdona. A nép kijelentette akaratját, a király esküvel fogadta teljesítését és mi bízunk. — Siralmas sorsa a nemzeteknek: minden nap hinni, minden nap megcsalatni s még is minden nap újra hinni! Még az eskü le nem hangzott ajkiról a királynak, már az ármány elkezdte művét és mind a mi ocsmány bűn, mind a mi undok véték volt e hazában, vérszolgálatjába lépett a zsarnokságnak, hogy a szabadság fiait kiirtsák.

Mi történt azóta nem kell itt hosszasan elmondanom; véres betűkkel vésték az események azt mindnyájunknak szívünkbe.

A zsarnokság kiszámított terv szerint fogott a nép eltíprás pokoli művéhez. Tudta hogy a népek ereje az összetartásban rejlik és összeveszté a népek ezreit egymás ellen. A rácnak azt mondá: meg vannak sértve jogaid, a magyar szabadság megsemmisítette szabadalmidat, állj bosszút a magyaron s a szerb és rác ajkú népek felkeltek. A horvátnak azt mondá: ha a magyar önálló, mért nem lehetnél önálló nemzet te is? kelj föl, nyomjuk el egyesült erővel a magyart és te leszesz koronámnak gyémántja. S a horvátoknak vad csoportjai ránk törtek és a népek vére folyt. — Hazánk keleti részén és Erdélyben az oláh holygattatott föl és

és míg a felizgatott vad nép szívdermesztő kegyetlenséggel dúlt, addig a Szászok alattomos csalfasággal árulták el a hazát. Még a felső tót ajku vidékek sem hagytak mérgezetlenül s a hegyek szelíd lakosai testvérvérben mártották kezeiket.

S midőn ellenünk így minden elemet felzúdította a zsarnok hatalom, akkor nekünk azt mondá: védjétek magatokat, a mint tudtok; mert fiaitok, kik országvédökül neveltettek, most birtokim védelmére szükségesek, érdekimért küzdenek.

A nemzet minden felőlről fenyegettetve és saját királya által elárulva hozzáfogott a hazamentés nagy művéhez. Úgy látszott, mintha az ősök nagy lelke még egyszer szállt volna alá e földre, s a nemzet törvényhozói hallatlan lelkesedéssel elhatározták a nagy ember és vagyon áldozatot.

Akkor a zsarnokság terveit megérve látván, elveté álarczát s azt mondá: nem szentesítem a hazátok megmentésére hozott törvényt.

Van-e az emberek történetében illy undok árulásnak még egy egyetlen példája? — Lelkünk eltéved a sok ármányok és hitszegések tömkelegében és nem talál kimenetre csak a vérengzés mezején, hol nyílt harcban ember ember ellen tör, és testvér testvér ellen emel gyilkos kezét. — Most széles e hazában széltiben dúl az irtó fegyver, s a korán sűrbe hulló ifjuság ezriben a jövő reményét öldöklí a zsarnok.

Polgártársim! Minél jobban irtóznak a harc ez iszonyitól, annál erősebben kell hogy a jelen küzdelemben megálljunk. Mert, mondom nektek, az emberiség utolsó véres harcát vívja e földön.

Az ember nem született öldöklésre és gyilkos harc nem az ő természete. Csak a zsarnok önkény tanította az embert gyilkosságra és ada fegyvert kezébe embertársa ellen.

Mi is tartotta eddig a zsarnokság hatalmát? —
A vér szolgák és zsoldosok seregei.

A népnek szóla: védenem kell tűzhelyeiteket a szomszéd zsarnok ellen; adjátok fiaitokat szolgálaltomba.

Szolgáinak pedig azt mondá: Legyetek hatalmam védbástyái a nép ellen, és a nép verejtékének gyümölcse munka nélkül tietek lesz.

A nép oda adá fiait a zsarnok szolgálatába, s ime, kik még az imént emberek voltak, akaratlan gépekké váltak az önkény kezében, s a nép el volt árulva.

Év ezredekig élvezte az önkény ez árulás gyümölcsét. — Végre az isten megkönyörült a népek millióin és kinyilván szemeik, rá ismertek igazi barátaik és igazi ellenségeikre, és szólának a népek egymáshoz: „mi testvérek vagyunk, mért öldösnök, irtanók mi egymást? fordítsuk fegyvereinket közös ellenségünk, a zsarnokság ellen!”

A népeknek illy érzelmei közt kezdődött honunkban a népirtó háború, mellyben már már annyi vér folyt s mellynek még is alig ha többet láttunk előjátékánál.

Mit hoz e háborúban reánk a jövő? azt előre nem mondhatni; de hogy általában jövője csak a nép szabadság ügyének lehet, az bizonyos.

S mi lesz a nép szabadság eredménye az emberiségre nézve? Az, hogy a zsoldos vérszolgaság elfog a föld színéről töröltetni.

Polgártársim! Nem mind üres ábránd az, mit az emberek rövidlátósága annak bélyegez. Eljő az idő és nem távol már a nap, hol a népek örök békéje a földön valósággá lesz, és nem lesz többé harc a nemzetek között és megszünend az emberölés királyok nevében, a mint megszűntek az emberáldozatok a vallásért isten nevében.

Nézzétek a szabad Helvétíát! Sszázadok óta maga elszigetelten áll a zsarnokság nyomta európai népek közepette, mint szálla a zsarnok hatalmak szemében, kitéve a legdühösb megtámadásoknak. És Helvétíának nincsen állandó zsoldos serege. Miért? Mert a szabadság érzi mindenhatóságát és nem keres a szolgaság eszközeiben menekülést.

De valjon Helvétia azért védtelen? Sehogy sem; sőt fiai bátrabbak, fegyvergyakoroltabbak a zsarnokság zsoldosainál. De ők a fegyvert nem másnak vagyona, élete, szabadsága megtámadására használják, hanem önvédelmül, szabadságok paizsául. — Mert ki támadókép fegyvert ragad, gyilkos; ki a fegyvert szabadsága védelmül használja, a szabadság martyrja.

E nagy igazság az, melly tavai földrengésképen európaszerite a trónokat alapjukban megrázkódtatta.

„Nem lövünk szabadságokat védő testvéreink ellen,“ szóltak a hadfiak és a zsarnokok reszkedtek és buktatva voltak.

Hogy megint ideiglen felkerekedtek, az a népeknek önfiai közt támasztott szakadásnak keserü gyümölcse.

De e szakadás is olyan volt mint a tűz lángja: a polvát elégette, de az aranyat salakjából kiválasztotta, hogy fénye annál tisztábban meglássék.

Kik teszik hazánkban ellenünk pártját? Fgy ketőt kivéve, kiket kislelküségük csak most tett honárulókká, a többik mind olyanok, kiket a nemzet utálata rég kivetett és kiket testvérárulás fekete vétke rég undokított. Nyomorú ügy, mellynek olly nyomorultak pártolói! — De velünk a népek ezreinek tiszta hűsége van és e hűségben megrendíthetetlen biztositéka a szabadságnak. — Egy szerencsétlen nap, egy vesztett csata a zsarnokságot megdöntheti; igen, mert kik a zsarnokság részén vannak, nyomorult önöknél becses-

bet nem ismervén, mindég azon ügy pártolói, melly győzött; nem úgy a szabadság, a halhatlan erény szülöttje; a csaták kétes kockája sújthatja, de meg nem törheti.

Míg a felett folytak a háborúk ez vagy amaz Ország Péteré legyen-e vagy Pálé, a fegyveren múlt minden és a szuronyok túlnyomó ereje határozott; mert a népnek végre mindegy volt Péter által nyúztatik-e vagy Pál által. — De midőn a zsarnokságnak a néptől isolált serege egy, szabadságáért vívó nemzet seregével áll szemközt; a zsarnokság perciglen győzhet, de míg a nép él és szabad lenni akar, a szabadság ügye veszve nem lehet; mert a hány ház annyi vár, a hány lélek annyi harcos, a hány házi eszköz annyi fegyver.

Polgártársim! Soká nyugodtunk, — a rabszolgaság háromszázados éjét végig aludtuk, s már fent volt a nap, mikor fölébredtünk. — Nagy, férfierőt és férfias kitartást igénylő munkára ébredtünk, mellyet bevégezetlen hagynunk nem lehet, nem szabad.

Ha hanyagok lenni akarnánk, a zsarnokság határozottsága kényszerít megállanunk az élethalál küzdte-rén. Mert miután a dolgok oda jutottak, hogy Windischgrätz küldötteinknek azt mondhatá: feltétlen megadást kívánok, — a nemzeteknek nem maradt más választása, mint vagy becsületes halált a szabadságért vagy becsutelen halál a szabadság hóhérai által.

De ha halni kell, haljunk úgy, hogy az unokák átka örök nyugalunkat ne zavarja, haljunk a haza, haljunk az emberiség szent ügyéért. Legyünk készek a legrosszabbra és lehet reményünk a jobbra, melly a hon élete, a nemzet dicsősége. Unokáink áldása eddig szálland porainkra és áldott lesz e nap emlékezete.

Preklad reči 1849 dňa 15. Marca držanej od P. Bloch Mórica.

Belkích príbehoch pangatka ge taká, ako garňi den, ktorí kornatost zimi odstráni, a nowgeho žiwota zárob wiflučka.

Dňeska ge Madarskgeho ludu slobodi ročni den. Lud ktorí za 300 rokov nemi na hrobe swogeg slobode sedeu, teras rok sa ozwan, a ozwanğa-sa geho bolo takuo, ako božge zahrmeņa; plani a slabúsi sa ho zlakli, ale statočni horliwci sa mu zaradowali.

Mi pišne sa rozpamätáme na ten den, mi, ktorí sme wšeci sinowga ludu: lebo k čomu nás tedi horliwost zapálila, na to sme krú a magetnost už obetowali.

Čes wela sme už ale pressli od tich čgas. Wlanj, w dňach Marciusa nerozdeľená moc bola u ludu: w ten čas tiranstwo, pred gasnostou ludu sa učupilo; wečneg prawdi slowá si wezmúe do swogich neswatich úst, to wravgac: „näch bude božga wnola na zemi; näch bude čo ge ludu ludu, čo ge cisárowo cisárowi.“

A lud weriu tím podwodnim rečom, lebo wgera ge wlasnost úprimnich. Lud pregawiw swogu žgadost, a král gu s prisahou prigau, a mi sme uwerili.

Plačliwi les Národow: každi den werit, a každi den oklamanim biť, a predea zase len každi den werit!

Sotwa sa prisaha ozwala na ústach králowich, a podwod už započau swoge dgelo, a každi hnusni hrgech a každá osskliwá wina k tiranstwu do sluzbi stúpila, abi sinou slobodi wiforeňila.

Čo sa stálo od tich čgas netreba mi dlho wiprawowať, krawawima literámi zapisange sa do srdeca wšeckich nás tge pripadnosti, ktorge sa stáli.

Tiranstwo s popredku wirátaním plánom pristúpilo k swogmu pekelnemu dgelu, a ubezpečená horliwost na

čas sa ustúpil musela. Tiranstvo webeľo že Národom moc záležj w spoludržáňi, a preto Národ s Národom s nepřgatělili. Nácom to bolo powedenuo: „twoge práwa maďar potlačuge a slobodu ti žiwoeuge, pomsti sa na ňom,“ a hľa ráci a sibi powstáli. Horwátom to wraveli: „Ak maďar muože biť samostatnim národom, prečo bi ste ňemohli biť ag wi, powstajte, a s gednocenou mocou potlačme maďara, a wi budete diamant koruni,“ a hľa horwátffe handi uderili na nás, a krú wlastenská tgekla. Nassseg wlasti na wichodneg strañe, a w Sedmohradssseg oláchou zbúřili, ktorí zo strassneu ukrutnosťou plundrowali a mordowali. Uňi hornözemsskich pokognich slowáťow ňewiňechali, pokogni wrchow obiwateľga do bratrssseg krwi ruku si žmočili.

A keď takto wssede žiwli zbúřili, tedy nám to powgedali: bráňte sa ako wgeťe, ale pru wassich sinou, possleme do Talganssseg, abi tam gedem — za slobodu swogu takťgež bogugúci národ potlačili.

A národ predca sa len ufau, a pristúpiu k welkeg práci sebeobrani. Tak sa zdá, akobi starobilich nassich witezou duch na raz bou stúpiu medzi nás a Národ s ňesslichanou horliwosťeu obet chlapou a magěťku dať uridiu.

W ten čas tiranstwo swoge plani za dozretge miňgae, larwu dolu zložilo, a powedalo to, ňepotwrđim wám wasse zákoni, kťorge ste k obraňe swogeg wiňgesli; a mi sme predca werili, a tiranstwo ďaleg plgetlo swoge úkladi. Duch náš temer zablúdiu w labirinte zradách, až sa napokoň nassgou na krwawom poli wogni, kde elowek proti eloweku brogi, a brat proti bratowi dwiha wražedlnú ruku. A teras po celeg wlasti žúři zbrog, a tiran tisície nassich nádejsplnich mladikou morduge.

Spolumessťaňga mogli! čim sstazňegssí sa nám zdá biť tento staw wogni, tím wgac sa od nás wihledáwa, abi sme pewňe stáli: Lebo wrawim wám to, že ge toto

poslednja wogna na zemi: človek sa nenarodiu k morderstvu, a wogna ge nje prirodzenost ljudská.

Len tiranstwo naučilo ljudi k morderstvu, a dalo zbrog človekowi proti človeku.

S čim že zdržowau mee swogu tiran? S hůfmi krowoslůžebnikou a nagomůfku.

Ludu wraweli to: musim wás bránít proti susednímu tiranowi, dagte mi wogákou! A tímto wraweli to, budte mogi obrancowga, a krowopotná úroda ludu, bude bez práci wassa.

Lud ta dau swogich sinkou tiranowi do službi, z ktorich en zprawiu massini k wiwebeňú swogeg sebewuoli, a na ten spuosob bou lud zrazeni a oklamani.

Do tisíc rokou takto požiwali tirani užítki. Teras zhlgadu Boh na milioni ludu, ktorim sa oči otvorili, a poznali swogich oprawdowich prgatelou a nepřgatelou, a pomgedali si wespolek: mi sme bratga, na čo bi sme sa gedendruhgeho mordowali, obrátme račeg zbrog proti tiranstwu!

Takto powstála táto swatá wogna, w ktorej už tolko krowi tčeklo a ktorej sme snáb len pri začgatkú.

Čo nám doňesge táto wogna, to sám Hospodin wege, ale že ag napokoň len sloboda ludu obráňená bude, to ge werná prawda.

A čo bude wisledok na ľudskuo pokoleňga? To, že posawábno wogsko prestáti musí.

Řeňi to wissecto ssgalenosť, čo ludga takim biť gmenugú. Priđe čas, že sa tá prawda wiplnj, že prestaniú sa bratga a národi we gmenu králoch mordowat, ako sa už prestáli za náboženstwo we gmenu božom mordowat. Nagwětšj hrđin swogho weku Napoleon to pomgedau, že na ostatok bude gedna rodina celá Európa, a tge múri ktorge sa teras medzi gednou a druhou fraginou sa porúcagú, národi sa nebudú gedendruhgeho kazit, a hůf wogensťge prestaniú. Ag teras, w slobodnich obcach w

Helwetii a Ameriki ŋget wogſſo, leu ŋgefelko pluſow, prečo? preto že celá moc národa ŋge w nagatich wogaſoch, ale w ſile ſlobodnich meſſtanow zálezzj, tak, že ak ſmge dakto ſlobodnj národ bantowat, tam ge každi meſſtan wogaſom, t. g. obrancem wlaſti.

A táto okolnoſť ſa wlaſni medzi národmi wiwinúla, ktorá kráľowſke tróni ztrgaſla.

Bogowñici powedelí, ñebudeme ſtrgelat na lud, bo ſa to naſſj bratga, a tirani ſa zlakli, trgaſſi, a padali.

Že ſi hlawu na čas zobwihli, toho pričina ſú ŋgef-tori zaſlepenci, a zlobiwci, ktorí račeg cudzich tiranow ako ſwegich bratow radi mali. Ale ag táto wogna ge, ako ohen, ktorí plewu ſpáli, ale zlato prečiſti.

A kbože ſa z pomedzi nás terás proti nám? dakol-ko baromñjci, ktorich lud neráb widew, ale ktorí ag oni lud neráb wideli.

Dotgal za to ſſla wogna, že táto fragina čga bude, Palowa či Durowa, dotgal bodáki wec rozhodili, bo lu-du wiſſecko gedno bolo, či ho ag na daleg Palo a či Du-ro bude brat. Ale terás, keď ge reč o tom, či ag na da-leg brat, a potlačenim biť? a či ſlobodnim ſa ſtát, terás ſa wec celkom ináče má. Tiranſtwo muože na čas wi-taziť, ale lud potlačit naſtrze ŋge, lebo kde lud chce ſi gar-mo z pleca dolu, tam ge každi dom gedew zámok, každá duſſa gedew bogowñik, každi rgad domowni gedna zbrog.

Prigateľga mogli! za wela ſme odpočiwali, a už ho-re bolo ſluko, keď ſme ſa zobudili a zobudili ſme ſa k wel-keg práci a witrwaloſti, ktorú w tom ñečat nám ñeſlo-bodno, ag ñeni možno.

Ak bi ſme ſa okúñali, tiran nás sám prinúti do boga iſť, a zomrget. Lebo keď Windiffgrec naſſim wi-ſlancom to powedau; bezwiminkowuo pobaŋga-ſa lebo ſmrt! tam potom ŋget čo wiberat, račeg ſa bráñit, lebo ktorí ſa bráni, ten ñemurſſ eſſte padnut, ale muože padnut ten, proti ktorému ſa bráni; ktorí ſa ale ñe-

bráňi, ale si samochytgac sřige pod bárđ podloží, toho smrt gest gista.

Alf tedi máme zomrget, zomrime tak ako sa na statočného a silného človeka švedej, bráňgac sa, ale ňge tak, ako odsúdzeni zločinci zvikli.

Budme hotowimi ag k naghorsřgemu willedku, ale sa ufagme i teg naglepřřeg weci, t. g. žiwota národu a geho sláwi. Tak nás potomci nassj požehnáwať budú, a pamgarka nassa bude blahoslawená. Et. 2.

Mart. 15-ki innepre 1849.

Delhy Jánostól.

Édes hazám szóll szorúlt szivemhez,
Innepét hogy zengje el dalom.
S öröm száll dalomban az egekhez,
De örömben nyög a' fájdalom,
Mert a magyar csak sirva örülhet,
Keservének kelyhe nem ürülhet.

Egy éve csak, hogy újjá születél,
S az igát leráztad óh magyar!
Egy éve ma, hogy szabaddá lettél,
S egy rövid év mennyi könnyt takar,
Hű lelkedet mennyi csapás érte,
S rád ezt a fondor kajánság mérte.

Ez volt sorsod három század óta,
Minek másként vége nem lehet.
Ezt a végzet talán reád róta,
Máskép a magyarnak nem mehet.
Nem jutott ő semmihez se ingyen,
Nem piritá arczát soha szégyen.

Hányszor folyt vér a magyar eréből,
Folyt idegen, czudar érdekért.
Vér foly most is hűséges szivéből,
De foly a nemzeti életért,
S meghalni egy nemzetért dicsőség,
Mellyhez nem fér a siri sötétség.

Ti szent lelkek dicsőült árnyai,
Kik a hideg sirba szálltatok;
E hazának elvérzett fiai,
Kik a szabadságért vívtatok.
Áldott légyen nevetek hazánkban,
S ragyogjatok az ég csarnokában.

Meghalunk tán mi is nem sokára,
Nemzetünknek még is élni kell.
Míg fiai készek oltalmára,
Nem dönti azt sirba semmi csel.
Vini fogunk, és babért aratunk,
Soha hazánk téged el nem hagyunk.

Élj szabadon, millyenné születél,
Kit soha ne nyomjon rabiga.
Szabadságért már sokat küzdöttél,
S küzdenek hű fijaid, míg a
Gyáva szolgát mind le nem tiporják,
S a pokol mélyébe nem sodorják.

Itt az idő, s hiszem nem sokára
Kiderül a magyar bús ege.
Eljő a jó élet valahára,
És eloszlik hazánk fellege.
Örülj, de tégy Nemzetem magadért,
Élj s halj, ha kell a szent szabadságért.

Solnočká bitka

dňa 5. Marca 1849.

Od Solnofu tíchi wetrif wege,
A slúgečko rańge pešne hrege;
Sluko hrege, predca strassne hrmi,
Huči pole ako wgetor strmi.

Čo že ge to za strassnuo hrmeńga?
Čo že ge to za diwnuo znameńga?
Niške oblak na ňebi newidno:
Predca hrmi, to ge welmi diwno!

Ludga sem tam wo strachu behagu,
Jeden druhgeho sa dowebagu:
Čožebi to za strassliwuo bolo?
Že pořugu hrmeńga okolo.

Ľebogte sa, ňebogte prgatelga,
Fruštit ňemcom pri Solnofu delga,
Fruštit, twrdge opelance z belá
Že gim až pot bolu žteka z čela.

Wi ňesstasni ňemci čo robite?
Načože wi proti nám brogite?
Prečo národ pokogni kazite?
A slobodu prečo záwidite?

Łepšge bi wám bolo doma sebeť,
A o wogne ańi nič ňewebeť,
Ako tu nám pod nohami stát,
A na kufi sa bať tu posekať.

Či newgete esšte čo ge mačar?
Ktori ag wám taf slobodu žgabat,
Že ge prgatel národu každimu,
Ale potom, kat nepragicimu.

Prečo ste nám slobodu neprgali?
Wed sme mi nič ob wás nežgabat,
Kreme swože zadržat sme čceli,
A už ste nám ag to zawičeli!

Wšak rozumu wám mi nadžengeme,
Čo ge národ to wám ufgazeme,
Národ ktori slobodu zastáwa;
A za ňu ag žiwot wdačne dáwa.

Ale wed ste to už prestúšili,
Bo sme wás už dobre prergebili,
Nepuogde z wás aňi geden domou,
Tu mišste zhniť pod nassou zemou.

Pri Solnočom moste welki ssgaňec,
Do ňeho sa utahuge ňemec,
Mišti, že tu už bezpečni bude,
A hwizda si w teg podzemstecg bude.

Nazdá sa že on bude tu panowat,
A že bude Uchrom rozkazowat,
Ča sa baleg paňe sswağre ňemec,
Esšte ti zwgeš, čo ge kozi taňec!

Do ňebeli za wčasu za rána
Damganič ku Solnoču dohaňga,
Dusári a tretga zastáwa,
S Polgaci do glgebe si zastáwa.

Ako ňemci nás sfereg zbadali,
Hnedky plundre pluge napúšťali,
Delá k sfgancom dvanást postavili,
Akobi nás sfereg odstrassili.

Ale sa len darmo pechorili,
Darmo drahi púšťni prach kazili,
Ob laknutga egelit ňewebeli,
A len Uhrow wečmi namrzeli.

Lebo ako honwédi zwebeli,
Je už ňemcom údi zmeraweli,
Bobát na nich strassne otrčili,
So sšurmou sa na delá walili.

Ňebrau ňemec na žart, ale znáhla,
W tuhom behu za most sa ponáhla,
Missi, že zas sšastliwe uwržne,
Zo Solnofu len ako bim zmizžne.

Ale za ňim nassi pospyechali,
Popadnutich strassne bili, prali,
Len dražuoni mohli sa ratowat,
Zo Solnofu fu Pessi wandrowat.

Gebni hceli na parowoz sabat
A do Pessi ako wgetor cwálat,
Lež husári ag tich zastawili,
Medzi nimi proces hñed sfončili.

Bola že tam bola pekna swadba,
Bola že tam utešsená hubba,
Struni boli hlawice ňemcowe,
A bičiki sšable busárowe.

Zem sa strgala, čo z koňou padali,
A s telami pole prikrivali,
Kru potokom po ulici tkekla,
Krik ohromni ako w mukách pekla.

Pozostali koňe obrátili,
Zugazbeňim bi sa ochránili:
Ale husár a polgat za nima,
A houwédi s bodáki pred nima,

Tak ich pekne z dvoch strán zaobissi,
Ze nebolo sškári kde bi ussi.
Do Zádwi sa studeneg rúcali,
A w neg množj strassliwé stonali.

Mali strelei na wode čo strgelat,
Mali sa w čom flintičke zohrgewat,
Nagedla sa ag Zádwa zwerini,
Mali dobrú hostinu ribini.

Kreme čgapke po wode pláwali,
Witazowga na dno osadali,
Nemissgou z nich aňi geden z wodi,
Nebude ten wgac strassit nárobi!

Tak sa swadba Solnočá skončila,
Ktorá ňemcom dobre zapražila,
Zo dwanást dgel demet nám nahali,
Koňe, zbrog, prach hrúzu darowali.

Do sškiristo do zageťi padli,
Ktorjch Kossúthowi obošlali,
A ti, ktorí predeca sškafne ussi
Windiššgrecu obweseliť tassli.

Pán Windiffgree, čo je sa ti sniwa?
Kto sa ti páči tá hostina?
Či sa esšte ag teras kondássi
— Kto wrawiš — bogowníci nassi?

Welmi radi kondássi budeme,
Wšak wás — swiine — nagprú wipasgeme,
Wipasenich potom pokoleme,
Máso a mast Žofii possleme.

Čo ge wasse nach zостаie wasse,
Nechceme me mi cudzge nič, len nasse.
Ak nám pokog dáte, ag mi dáme,
A ak wognu chcete, tgež nehbáme.

Ale beda ukrutníkú tomu,
Ktorí rukú dwiha proti Bohu,
A slobodu ktorí potlačuge,
Proti Bohu samgemu boguge.

Pieseň.

Gafo: „Talpra magyar.“

Bratga hore, Wlast nás zowe,
Wlast nás zowe ku pomocy,
Neb sa na ňu uborili
Ráci, olási, a němci.
Trastě že sa neprgatělga swobodi,
Neb wás ruka swobodného podrobj.

Za swobodu bogowati,
Práwo ľudského zastáwati

Wzdícky hotowj budeme.

Proti tiranom staneme.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Dost nás už gármo tiskalo,

Dost nasse srdce plakalo,

Čas ge, bi sme ludga bili,

Práwo lidstwo použili.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Ni ge hoden ten, že žige,

Kdo sa teráz w strachu sřige,

Kdo sa bogj zbrog chititi,

A za swobodu umrjti.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Tu kdě nám otcowga žili,

Kdě sme sa ag mi zrodili,

A kdě oni spojwagj,

Z hrobu takto k wám wolagj.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruky sinůw nassjch podrobj.

Biť wás holi millioni,

Padněte pod nassj zbrogi,

Čjm wgagez z wás wisekáme,

Čjm wetššú sláwu zjškáme.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Čstě mašar so slowanom,

Peklo ukáže tiranom,

Na weli to ukážeme

Ze zbroge nosit' wladzeme.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,
Neb wás ruka swobodného podrobj.

Šörgei nás wudea slawnj,

Wjaz swobodi už dáwni.

I Damjanič ten udatni.

Wibogugj, wenče swati.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,
Neb wás ruka swobodného podrobj.

Prečo stě nás bantowali?

Wed sme wám mi nič newzali,

Aniž ob wás co žgadame,

Len si swoge zastáwáme.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,
Neb wás ruka swobodného podrobj.

Prawdu i sám Boh zastáwa,

A silu nám k tomu dáwa,

Bi sme s gegj neprgatelmi

Swobodnau zakrili zemi.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Nuže tedi! bratja hore!

Wlast' nás na obranu zowe!

Hotowj sme wššeci giti,

Zlatau swobodu brániti.

Trastě že sa neprgatělga swobodi,

Neb wás ruka swobodného podrobj.

Berekeszté ez ünnepélyt Brudkovszki György előadó ama forró felkiáltással, miszerint a' Mindenható Egyletünk nemzőjét, jelenleg az első magyart, kormányunk elnökét, szeretett Kossuthunkat az Isten éltesse, 's tartsa hosszú időig az egész hazára nélkülözhetlen drága életét.

„Kossuth Lajos éljen!”

Mire az egész egylet kitörő lelkesedéssel háromszor viszhangozá:

„Kossuth Lajos éljen, éljen, éljen!!!“
